

SOLK bij kinderen

Tekst: Gert Dedel

Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten (SOLK) vormen een complexe uiting van lichamelijke klachten waar de kinderfysiotherapeut een rol bij kan spelen binnen een multidisciplinair behandelteam. De kinderfysiotherapeut moet over specifieke kennis en vaardigheden beschikken om kinderen met SOLK te kunnen onderzoeken en behandelen.

Als kinderfysiotherapeut werk je symptomatisch en kijk je welke uitlokkende en/of onderhoudende factoren er kunnen worden aangepakt om de klachten beheersbaar te maken en streef je naar een gewenst activiteiten- en participatieniveau, samen met het kind of de jongere en zijn of haar ouders.

Doelen

Het is belangrijk dat het kind of de jongere vooraf weet dat uitbreiding van het activiteiten- en participatieniveau vaak eerder bereikt is dan de afname van de klachten. De kinderfysiotherapeut werkt dan ook tijdcontingent. Aan het begin stelt de kinderfysiotherapeut het basisniveau vast. Vervolgens worden samen met het kind of de jongere en in afstemming met de ouders doelen gesteld binnen een bepaald tijdsbestek. Het startniveau is onder het basisniveau, zodat succeservaring mogelijk is. Het behalen van succes en het bekrachtigen van het getoonde en gewenste gedrag is namelijk belangrijk.

Coaching

De begeleiding bestaat uit educatie over acute en chronische pijn en over de gevolgen van inactiviteit op het in stand houden van de klachten. Door coaching wordt inzicht gegeven in de copingstrategie en

klachtbeleving. De begeleiding is gericht op veranderen van gedrag en doorbreken van het patroon van de kinderen en de ouders in relatie tot het bewegend functioneren. De begeleiding kan aangrijpen op een opbouw in conditie, activeren en ontspanning. Graded activity, graded exercise en graded exposure zijn alle gebaseerd op cognitieve en gedragsmatige theorieën, gericht op tijdcontingent, stapsgewijs uitbreiden van conditie, activiteiten en participatie.

Gert Dedel MSc,
kinderfysiotherapeut,
onderzoeker i.s.m. VUB.

Richtlijn SOLK bij kinderen

Tekst: Marloes Meurs

De Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) is in januari 2017 gestart met de richtlijnontwikkeling voor SOLK bij kinderen, met vertegenwoordigers van o.a. kindergeneeskunde, -neurologie, -revalidatie, -psychologie, jeugdartsen, huisartsen en patiënten. Vanuit de kinderfysiotherapie was Marloes Meurs betrokken. De richtlijn is in november 2018 afgerond en wordt binnenkort gepubliceerd op www.nvfk.nl (onder 'richtlijnen').

Chronische hoofdpijn bij kinderen

In de eerste lijn zien we steeds vaker kinderen met hoofdpijn. Hoe geven we deze kinderen de beste zorg? Wanneer moeten we doorverwijzen? Hoofdpijn is, samen met longproblemen, eczeem, buikpijn, rugpijn en vermoeidheid, de door de huisarts meest geregistreerde chronische aandoening bij kinderen.¹

Tekst: Werkgroep SOLK

Hoofdpijnklaften komen voor bij 3 tot 8% van kinderen vanaf 3 jaar, 19,5% bij kinderen van 5 jaar, 37 tot 51,5% bij kinderen vanaf 7 jaar, met een hogere frequentie bij jongens vóór de puberteit en meisjes na de puberteit.² Hoofdpijn op kinderleeftijd is een indicatie voor een verhoogd risico op chronische hoofdpijn in de puberteit,^{3,4} en is een belangrijke reden voor schoolverzuim. Daarnaast kan hoofdpijn hinder geven bij sport, hobby's en sociale activiteiten.^{2,4} Bij de behandeling van hoofdpijn bij kinderen is het belangrijk dat de kinderfysiotherapeut kennis heeft van de verschillende soorten hoofdpijn en de mogelijke behandelvormen. Uit onderzoek blijkt dat fysiotherapie een goed effect heeft op spanningshoofdpijn, migraine en cervicogene hoofdpijn bij volwassenen.⁵⁻⁹ Zou het effect bij kinderen hetzelfde zijn?

Netwerk

De werkgroep Kinderhoofdpijn Netwerk Noord specialiseert zich in de fysiotherapeutische behandeling van hoofdpijnklaften bij kinderen. Om deze kinderfysiotherapeutische zorg te verbeteren, is er behoefte aan een eenduidige, evidence-based werkwijze. Er is een groep van vijf kinderfysiotherapeuten en één kinder-manueeltherapeut gevormd. Door scholingen, literatuuronderzoek en best-practice-ervaringen proberen we te komen tot gefundeerde kinderfysiotherapeutische anamneses, onderzoeken en behandelingen. Het doel is om een kwaliteitsnetwerk te vormen met kinderfysiotherapeuten die gespecialiseerd zijn in het behandelen van hoofdpijn bij kinderen, waarbij er een nauwe samenwerking is met kinderartsen, kinderneurologen en huisartsen in de regio.

Werkgroep SOLK: Marianne Doze, Ciska Postema, Cornelia Antonides, Impy Oosterwoud, Mariëtte Klerks en Olga Kolkman

marianne@prengerhoekman.nl

Literatuur: www.kngf.nl/fysiopraxis